

[Axel Christensen.]

har medført. Det er her overvejelserne må sætte ind, det er overfor den øjeblikkelige situation, man må søge at bedømme om erhvervene og den enkelte erhvervsdrivende vil udnytte denne friere stilling til at belaste produktionspriserne og handelspriserne med større avancer, end det er rimeligt.

Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at under en streng prisregulering vænner man jo erhvervslivets folk til at udnytte situationen mest muligt indenfor de tilladelige grænser, indenfor de lovligt fastsatte avancer, som det hedder. Det skærper ikke konkurrencen, og det var det, man indså, da man slækkede på kravene; offentlige bestemmelser og indgående kontrol fører ikke til målet. Man overlod til erhvervene selv som under tidligere frie forhold at regulere priser og fortjeneste, og man var på vej til at genvinde en sund balance på dette område.

Det er disse forhold, som nu under ændrede økonomiske vilkår må tages op til overvejelse, og som også er indgående drøftet i det andet høje ting, og når stillingen nu er blevet den, at man — stillet overfor pro et contra i denne sag — er nået til at foreslå loven forlænget for ca. et halvt år, er jeg temmelig sikker på, at vi heller ikke i dette høje ting, selv under en indgående forhandling, ville være kommet dette spørgsmål stort nærmere. For bag det resultat, man er nået til, nemlig at foreslå den nugældende prislov bevaret uændret et kort stykke tid, ligger en erkendelse af det uafklarede ved situationen: om der vil komme en forværring eller en forbedring med hensyn til landets og erhvervslivets forsyninger, og om erhvervene og de enkelte erhvervsdrivende på det produktionsmæssige og prismæssige område under et frivilligt ansvar vil ansætte avancer og fortjenester, som der ingen anledning vil være til at skride ind overfor fra de offentlige myndigheders side.

Det vil blive disse forhold, der bliver bestemmende for, om loven er fyldestgørende fremover.

Det er imidlertid min opfattelse, ud fra noget kendskab til de pågældende forhold, at hvis man ikke i prisdirektoratet under den kommende tids udvikling finder sine beføjelser vidtgående nok for at varetage

de funktioner, som det er hensigten prisdirektoratet skal varetage, vil rigsdagen være lydhør overfor de ændringer, der måtte anses for påkrævede, uanset på hvilket tidspunkt loven iøvrigt udløber. Det gælder i hvert fald for mit partis vedkommende.

Og ud fra disse betragtninger kan jeg på mit partis vegne anbefale den gældende lov forlænget, idet jeg går ud fra, at den vil blive taget op til revision, hvis forholdene skulle gøre det påkrævet. Jeg anbefaler derfor lovforslaget til videre velvillig behandling og vedtagelse.

Chr. Nielsen: Forlængelsen af prisloven er af ministeren blevet begrundet med, at det fortsat er nødvendigt, at der kan træffes prisregulerende foranstaltninger. Det skal jeg give ministeren ret i. Det er vel i dag mere nødvendigt end nogensinde, at der bliver truffet prisregulerende foranstaltninger på utallige områder; men det spørgsmål melder sig usægtelig, om den prislov, vi her behandler, overhovedet gør nytte som prisregulerende faktor. Følger man prisbevægelsen, som den nu har formet sig gennem de sidste år, tyder alting på, at den gældende prislov overhovedet ingen nytte har gjort, og det drejer sig ikke blot om de områder, hvor man kan påstå at der er varemangel — det ærede medlem hr. Villemoes var jo inde på, at det var noget unormalt, at der endnu var varemangel. Der kunne nævnes i hundredevis af eksempler, som understreger, hvor hensynsløst forbrugerne udplyndres. Jeg skal her nøjes med at fremdrage et par karakteristiske eksempler på varer, som er af uvurderlig betydning i så at sige enhver husholdning, først og fremmest havregryn.

Da den socialdemokratiske handelsminister i december måned 1948 ophævede maksimalprisen for havregryn, kostede en kilopakke 96 øre. På det tidspunkt blev 1 td. havre noteret til 43 kr. 50 øre. I den forløbne tid er vi nået så vidt, at 1 kg i dag koster 1 kr. 80 øre, en stigning på 88 pct., og i samme periode er prisen for 1 td. havre, hvis vi tager noteringen for sidste uge, steget til 66 kr. 50 øre, d. v. s. at prisen i denne periode for noteringens vedkommende er gået ca. 50 pct. i vejret. Hvis man forudsætter, at alle andre ud-